

RAAD VOOR HET VERBRUIK

ADVIES

over een ontwerp KB betreffende de aanduiding van de tarieven van diensten van reisbemiddeling.

Brussel, 20 juli 2009

SAMENVATTING

De Raad voor het verbruik heeft zich gebogen over de adviesaanvraag van 25.11.2008 van Minister Magonne van het ontwerpKB betreffende de aanduiding van de tarieven van reisbemiddeling.

De vertegenwoordigers van de Middenstand betwisten de onwettigheid van de door de reisbureaus gevraagde dossierkosten ten opzichte van artikel 3 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument. **De vertegenwoordigers van de Middenstand** verwijzen in dit kader naar de uitspraak van het Hof van Beroep (Brussel 27 maart 2007, inzake NV Carlson Wagonlit vs Roose C.)

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties herinneren eraan dat artikel 3 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument de dienstverlener ertoe verplicht een totaaltarief op te geven voor de consument en dat deze verplichting ook geldt bij het te koop aanbieden van een reis. Het arrest van 27 maart 2007 machtigt de reisbemiddelaars om bijkomende kosten aan te rekenen, voor zover die aanrekening billijk is en de consument er op voorhand van op de hoogte was.

De vertegenwoordigers van de Middenstand gaan ermee akkoord dat ten behoeve van de informatie en de transparantie voor de consument een tarieflijst van de reisbemiddelingsdiensten wordt opgesteld.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties benadrukken dat een tarieflijst voor de reisbemiddeling noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de informatieplicht. De consument moet op duidelijke en doorzichtige manier worden geïnformeerd over de kosten die hem zullen worden aangerekend.

De vertegenwoordigers van de Middenstand menen dat de reisbureaus recht hebben op de vergoeding door de klant van de geleverde diensten. Diezelfde vertegenwoordigers benadrukken dat het reisbureau als zelfstandige verkoper over de mogelijkheid moet beschikken om zijn kosten en tarieven autonoom te beheren.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties wijzen er met nadruk op, dat de noodzakelijke voorwaarde voor de reisbemiddelaar om een vergoeding te krijgen, erin bestaat dat de consument daar op voorhand uitgebreid kennis van kon nemen. . Het gaat er hier niet om, de vergoeding van de diensten gepresteerd door de reisbemiddelaar te verbieden, maar ze moeten, met het oog op transparantie en eerlijkheid ten opzichte van de consument, wettelijke omkadering krijgen.

De vertegenwoordigers van de Middenstand menen dat de tarieflijst een strikt limitatief karakter dient te hebben. De invoering van een tarieflijst met strikt limitatief karakter verhindert immers rekening te houden met de evoluties in de sector. Een limitatief karakter zal immers een wijziging van de reglementering noodzaken bij het opduiken van elke nieuwigheid en er zal een zekere tijd verlopen tussen het moment waarop een nieuwe dienst op de markt komt en de daadwerkelijke erkenning ervan bij KB.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties wensen evenwel te preciseren, dat het limitatief karakter van deze lijst nodig is voor de informatieve lijsten die in de agentschappen ter beschikking van de consument liggen, in tegenstelling tot de huidige lijst voorzien in het koninklijk besluit, die niet exhaustief is om te kunnen aansluiten bij de evolutie van de sector.

Voor **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties**, is het limitatief karakter van de lijst onontbeerlijk voor de doeltreffendheid ervan.

De Raad voor het Verbruik, die op 25 november 2008 door de Minister van Klimaat en Energie, belast met Consumentenzaken verzocht werd een advies uit te brengen, over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de aanduiding van de tarieven van diensten van reisbemiddeling, is op 9 juli 2009 met zijn Dagelijks Bestuur bijeengekomen, onder het voorzitterschap van de heer Robert Geurts en heeft huidig advies goedgekeurd.

De Raad voor het Verbruik heeft de Voorzitter verzocht dit advies over te maken aan de Minister van Klimaat en Energie, belast met Consumentenzaken, aan de Minister van Economie en aan de Minister van KMO en Zelfstandigen.

ADVIES

De Raad voor het Verbruik;

Gelet op de adviesaanvraag van 25 november 2008 van de Minister van Klimaat en Energie, belast met Consumentenzaken, over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de aanduiding van de tarieven van diensten van reisbemiddeling;

Gelet op de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, artikelen 3 en 6;

Gelet op de uitspraak van het Hof van Beroep te Brussel van 27 maart 2007 inzake NV Carlson Wagonlit Belgium – Roose Ch.;

Gelet op de adviezen van de Raad voor het Verbruik nr 311 van 27.01.2004 en 338 van 22.07.2005;

Gelet op de werkzaamheden van de Commissie “Handelspraktijken” onder het voorzitterschap van Ivo Mechels, tijdens haar vergaderingen van 22 januari 2009, 27 april 2009, 18 mei 2009 en 22 juni 2009;

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de volgende deskundigen: de dames De Boeck (ABTO), Depreeuw (Unizo), Diels (Féd.Horeca Vlaanderen) en Lambrechts (FOD Economie), de heren Appels (Vlara), Cuvelier (UPAV), Moerenhout (OIVO), Tuyttens (FTI); Van Eeckhout (VVR), Varenne (UPAV) en Vlassembrouck (UPAV);

Gelet op het ontwerpadvies opgesteld door de heer Moerenhout (OIVO) en Mevrouw Depreeuw (UNIZO);

Gezien het advies van het Dagelijks Bestuur van 9 juli 2009;

Gezien de dringendheid;

Gelet op schriftelijke procedure, zoals voorzien in artikel 7 bis van het Huishoudelijk reglement, voor de definitieve goedkeuring door de Raad voor het Verbruik;

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

De Raad voor het Verbruik herinnert eraan dat er reeds een principe-advies werd uitgebracht over de reiscontracten en de dossierkosten (advies RvV 311 van 27 januari 2004) en een advies over een ontwerp van Koninklijk Besluit betreffende de aanduiding van de tarieven van bepaalde diensten van reisbemiddeling (advies RvV 338 van 22 juli 2005).

ALGEMENE OPMERKINGEN

PRIJSAANDUIDING

Vooreerst betwisten de **vertegenwoordigers van de middenstand** de onwettigheid van de door de reisbureaus gevraagde dossierkosten ten opzichte van artikel 3 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument. **De vertegenwoordigers van de middenstand** verwijzen in dit kader naar de uitspraak van het Hof van Beroep (Brussel 27 maart 2007, inzake NV Carlson Wagonlit Belgium vs Roose C.)¹

Vervolgens gaan **de vertegenwoordigers van de middenstand** er principieel mee akkoord dat een lijst wordt opgesteld met de tarieven van de reisbemiddelingsdiensten die de reisbureaus aan hun klanten vragen en sluiten ze zich aan bij de doelstelling van informatie en transparantie van een dergelijk model waardoor de consument de prijs kan vergelijken van de diensten verstrekt door de verschillende reisbemiddelaars. **De vertegenwoordigers van de middenstand** merken op dat het verslag aan de Koning (KB betreffende de aanduiding van de tarieven van diensten van reisbemiddeling) uitdrukkelijk stipuleert dat de lijst niet beperkend is wat de vierde rubriek betreft. **De vertegenwoordigers van de middenstand** betwisten de a contrario interpretatie die zou impliceren dat de lijst wel limitatief is wat de overige drie rubrieken betreft. **Deze vertegenwoordigers** zijn ervan overtuigd dat de reisbemiddelaar ook in de eerste drie rubrieken over de vrijheid moet beschikken om zaken aan de lijst toe te voegen en betwisten uitdrukkelijk de limitatieve interpretatie die door het verslag aan de Koning aan de eerste drie rubrieken wordt gegeven.

De vertegenwoordigers van de middenstand stellen ook voor de benaming van de vierde rubriek ‘ Andere toeristische diensten’ te vervangen door ‘Overige diensten’, wat minder beperkend is.

Tenslotte benadrukken **de vertegenwoordigers van de middenstand** dat de reisbureaus het informatierecht van de consument vandaag al respecteren. Zo kondigen zij voorafgaand duidelijk en ondubbelzinnig, in overeenstemming met artikel 2 van de wet van 14 juli betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, het bestaan en het bedrag van de diensten die zij factureren aan. Die laatste worden trouwens expliciet vermeld op de bestelbon die de klant ontvangt, in overeenstemming met artikel 23 van de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties herinneren eraan dat artikel 3 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming

¹ In deze zaak werd de rechter gevraagd zich uit te spreken over de afzonderlijke aanrekening van dossierkosten door een reisbemiddelaar en de strijdigheid van die kosten met artikel 3 van de WHPC (die steeds een totale prijs oplegt bij de verkoop). De rechter oordeelde dat een reisbemiddelaar gerechtigd is een servicefee aan te rekenen bovenop de prijs vermeld in de brochure van de touroperator. De rechter argumenteerde in het arrest dat ‘indien het contract tot reisorganisatie ontstaat door de tussenkomst van een reisbemiddelaar er ook diensten van reisbemiddeling zijn. De diensten zijn niet gelijk te stellen met die van reisorganisatie. Bijgevolg kan er volgens de rechter een vergoeding gevraagd worden’.

van de consument de dienstverlener ertoe verplicht een totaaltarief op te geven voor de consument en dat deze verplichting ook geldt bij het te koop aanbieden van een reis. De prijs vermeld in een reisbrochure moet dus overeenstemmen met de prijs die door de consument moet worden betaald wanneer hij een contract afsluit met alleen de reisorganisator. Het arrest van 27 maart 2007 machtigt de reisbemiddelaars om bijkomende kosten aan te rekenen, voor zover die aanrekening billijk is en de consument er op voorhand van op de hoogte was. Voor meer volledige informatie verwijzen ze naar dit arrest.

Het aanrekenen van dossierkosten door de reisbemiddelaar zal dus in tegenstrijd blijven met artikel 3 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, indien de consument op voorhand geen volledige, transparante en duidelijke informatie kreeg.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties benadrukken dat een tarieflijst voor de reisbemiddeling noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de informatieplicht. De consument moet op duidelijke en doorzichtige manier worden geïnformeerd over de kosten die hem zullen worden aangerekend. Indien een tarieflijst enkel wordt opgesteld met een informatief oogmerk, zonder limitatief te zijn, zou de deur wijd openstaan voor allerlei misbruik, waardoor de effectiviteit ervan tot nul wordt herleid, en totaal zinloos, vermits de consument opnieuw kosten zou aangerekend krijgen die hij niet kon voorzien, wat dus in strijd zou zijn met artikel 3 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

Deze vertegenwoordigers vermelden ook dat wanneer deze kosten uitsluitend via de bestelbon worden bekendgemaakt, er hoegenaamd geen sprake is van een voorafgaande transparante informatie, aangezien de bestelbon in feite de verkoop finaliseert en dus geen totale transparantie biedt. **Deze vertegenwoordigers** vinden trouwens dat moet overwogen worden om deze kosten afzonderlijk op zichtbare wijze op de bestelbon te vermelden.

VERGOEDING

De vertegenwoordigers van de middenstand menen dat de reisbureaus een vergoeding moeten kunnen vragen voor geleverde diensten. De gevraagde kosten worden verantwoord door het advies, de technische bijstand, het onafhankelijk advies, de afhandeling van de contracten, de klachtenafhandeling en de overige bijstand die de reisbemiddelaar dankzij zijn expertise en zijn onafhankelijkheid tegenover de touroperators en reisdienstverstrekkers (luchtvaartmaatschappijen, hoteliers,) kan leveren aan de klant die op zoek is naar een reis of dienstverlening. Ook de financiële borgstelling die moet worden afgeleverd aan de overheid, is een kost ten voordele van de zekerheid van de consument'.

De vertegenwoordigers van de middenstand wensen te preciseren dat indien de klant de betaling van een reisbemiddelaar wil vermijden, het hem vrij staat rechtstreeks te reserveren bij de touroperator die geen gepersonaliseerde service levert en dus geen aanspraak kan maken op een dergelijke vergoeding.

Als zelfstandige ondernemer moet een reisbureau over de mogelijkheid beschikken om zijn kosten en tarieven autonoom te beheren. Dit geldt te meer omdat hij optreedt in een sector die onderhevig is aan vele externe factoren. Zo dalen de commissies voor de verkoop van producten van touroperators gestaag en zijn de commissies van de vliegtuigmaatschappijen zelfs volledig verdwenen. De sector is bijvoorbeeld zeer gevoelig voor onvoorzienbare gebeurtenissen zoals natuurrampen, aanslagen en internationale conflictsituaties. Al deze elementen hebben een impact op de rentabiliteit van de reisbureaus. Bovendien heeft ook de huidige economische crisis een voelbaar effect op de activiteiten van de reisbureaus.

Indien de wetgever zou verbieden de dossierkosten nog aan te rekenen, dan zou dit neerkomen op het loochenen van de verplichting om advies te verstrekken, hetgeen verder gaat dan gewone adviesverstrekking waartoe de reisbemiddelaars krachtens artikel 22 van de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling gehouden zijn. De gevraagde dossierkosten zijn immers vaak een vergoeding voor de opzoekingen die de reisbureaus uitvoeren om te beantwoorden aan de specifieke verwachtingen van hun klanten. **Deze vertegenwoordigers** benadrukken dat het ontwerp van KB geen rekening houdt met de economische realiteit. **Deze vertegenwoordigers** wijzen op het economisch belang van de dossierkosten op pakketreizen voor de sector van de reisbureaus alsmede op de economische risico's voor deze sector indien deze kosten worden afgeschaft. **Deze vertegenwoordigers** leiden uit dit ontwerp af dat de auteurs van het ontwerp van KB op geen enkel moment rekening hielden met deze economische aspecten.

Bovendien is de praktijk van de dossierkosten goed geaccepteerd en geïntegreerd bij de consumenten aangezien hierover noch de FOD economie, noch de Geschillencommissie Reizen over de dossierkosten veel klachten ontvangen.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties wijzen er met nadruk op, dat de noodzakelijke voorwaarde voor de reisbemiddelaar om een vergoeding te krijgen, erin bestaat dat de consument daar op voorhand uitgebreid kennis van kon nemen..

Volgens **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties** zijn andere sectoren, zoals de kredietbemiddelaars, aan vergelijkbare verplichtingen onderworpen qua informatie- en adviesverstrekking; de vergoeding die ze eventueel ontvangen is aan strikte voorwaarden verbonden. Ze zien dan ook niet in waarom deze sector zou moeten worden geprivilegieerd ten opzichte van de andere².

Wat de argumentatie betreft inzake het aantal consumentenklachten betreffende eventuele dossierkosten, die is inherent aan de kennis van de consument van zijn rechten, iets wat nog lang geen feit is, en aan de klachtencultuur, die bij ons nauwelijks bestaat. Bovendien is de consument zelden geneigd om een proces aan te spannen omwille van evidente redenen als kosten en tijd.

LIMITATIEF KARAKTER

Het koninklijk besluit wordt genomen op grond van artikel 6, 1 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument. De **vertegenwoordigers van de middenstand** wensen eraan te herinneren dat het doel van dit artikel erin bestaat aan de Koning de mogelijkheid te verlenen "*bijzondere regels te stellen inzake de prijsaanduiding en de aankondigingen van de prijsverminderingen en prijsvergelijkingen*".

Zoals aangegeven hierboven (algemene opmerkingen-Prijsaanduiding) kunnen de **vertegenwoordigers van de middenstand** niet instemmen met gebruik van dit artikel voor andere doeleinden waardoor de opstellers van dit ontwerp - door aan het modeltarief een strikt limitatief karakter te geven - de vergoeding verbieden van bepaalde diensten die gewoonlijk verstrekt worden door de reisbureaus. Aldus overschrijdt de Koning bovendien de bevoegdheid die Hem wordt toegekend. **Deze vertegenwoordigers** beklemtonen dat artikel 6, 1 niet als doel mag hebben de vergoeding van één of andere door de professionelen verleende dienst te verbieden.

Bovendien verhindert de invoering bij koninklijk besluit van een strikt limitatieve lijst dat rekening kan worden gehouden met de evoluties in de sector. Er zal immers een wijziging van

² Advies nr.338 van 22 juli 2005 van de Raad voor het Verbruik over de tariefaanduiding van sommige diensten van reisbemiddeling

de reglementering nodig zijn bij het opduiken van elke nieuwigheid en er zal een zekere tijd verlopen tussen het moment waarop een nieuwe dienst op de markt komt en de daadwerkelijke erkenning ervan bij koninklijk besluit. Die situatie zal negatieve economische gevolgen hebben want tijdens de hierboven beschreven overgangperiode zal geen enkele vergoeding kunnen geïnd worden voor die nieuwe dienstverlening.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties verwerpen deze interpretatie. Artikel 6.1 van de wet van 14 juli 1991 wordt correct gebruikt. Dit artikel kan immers niet indruisen tegen artikel 3 van deze wet en de mogelijkheid waarover de Koning beschikt om bijzondere regels te stellen inzake de prijsaanduiding beperkt zich dus de facto tot de voorziene prijzen waarvan de consument kennis heeft kunnen nemen. Het gaat er hier niet om, de vergoeding van de diensten gepresteerd door de reisbemiddelaar te verbieden, maar ze moeten, met het oog op transparantie en eerlijkheid ten opzichte van de consument, wettelijke omkadering krijgen.

ARTIKELSGEWIJZE BEMERKINGEN

Considerans

Vermits het ontwerp van koninklijk besluit ertoe strekt modaliteiten voor te schrijven voor bepaalde activiteiten die geregeld worden door de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling menen **de vertegenwoordigers van de middenstand** dat het beter zou zijn in de considerans te verwijzen naar deze wet.

Artikel 1

De Raad wil vooreerst wijzen op het belang van een duidelijker en preciezer Koninklijk Besluit over wat moet worden verstaan onder dossierkosten, hetgeen daarin begrepen kan zijn, wie ze mag vorderen en onder welke omstandigheden.

De vertegenwoordigers van de middenstand merken op dat er bij de opstellers van het KB een begripsverwarring bestaat tussen ‘dossierkosten’ enerzijds en ‘bemiddelingskosten’ anderzijds. **De vertegenwoordigers van de middenstand** verduidelijken dat onder dossierkosten een vast bedrag nodig voor de aanleg van een dossier moet begrepen worden. De bemiddelingskosten anderzijds vervangen de ontoereikende commissies en dienen niet onder het toepassingsgebied van het KB te vallen. **De vertegenwoordigers van de middenstand** vragen de wetgever een definiëring van het begrip dossierkost op te nemen in het KB en de bemiddelingskost te schrappen van het toepassingsgebied.

De vertegenwoordigers van de middenstand stellen voor artikel 1 als volgt aan te vullen: *‘Elke reisbemiddelaar in de zin van de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling, die zich verbindt tot het verstrekken hetzij van een contract tot reisorganisatie, hetzij tot een of meerdere prestaties die enigerlei reis of verblijf mogelijk maken zoals bedoeld in voornoemde wet, duidt in voorkomend geval het tarief aan van de bemiddelingsvergoeding per dossier en/of per persoon, die te betalen is door de consument’*. **De vertegenwoordigers van de middenstand** benadrukken dat het werk dat een reisbureau verricht voor een dossier van 50 personen op geen enkele manier te vergelijken valt met een dossier voor één of twee personen.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties vinden het noodzakelijk om het principe te behouden, om per contract één enkele maal bemiddelingskosten aan te rekenen. Ze zijn het er wel mee eens, dat deze eenmalige facturering moet voldoen aan de voorwaarde, dat de prestaties van het reisbureau identiek zijn voor elke reiziger, binnen eenzelfde contract.

Deze vertegenwoordigers zijn eveneens van mening dat de aanrekening van dossierkosten in sommige gevallen niet gerechtvaardigd is, bijvoorbeeld wanneer een reisorganisator rechtstreeks via het Internet verkoopt.

Artikel 2 1°b

De vertegenwoordigers van de middenstand vragen de wetgever te verduidelijken wat hij bedoelt met 'in de inrichting, op een duidelijke en goed zichtbare plaats voor de consument wanneer hij met de reisbemiddelaar handelt'. Volstaat het de tarieven binnen in de handelszaak op de onderhandelingstafel te plaatsen of moeten de tarieven van buitenaf via affichering zichtbaar zijn.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties vinden deze bepaling positief, want er wordt duidelijk in vermeld wat de plaats en de aanduidingswijze is van de tarieven. Behalve affichering binnen en buiten, zou ook in het KB kunnen worden bepaald dat een typedocument met een tarieflijst aan de consument zelf wordt onverhandigd.

Artikel 3

De vertegenwoordigers van de middenstand pleiten voor de afschaffing van het "*strikt limitatief*" karakter dat dit artikel invoert. **Deze vertegenwoordigers** stellen daarom voor het tweede lid als volgt te wijzigen: "*Dit model is bindend wat betreft de benaming van de bedoelde diensten, de informatie-elementen over deze diensten en de volgorde van voorstelling van deze elementen*". *De opgenomen bijlage is slechts exemplatief.*

Voor **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties**, is het limitatieve karakter van de lijst in de reisbureaus onontbeerlijk voor de doeltreffendheid ervan.

Artikel 4

Vermits de betrokken sector werkt met catalogi die per seizoen uitgegeven worden, is de voorziene termijn voor inwerkingtreding niet haalbaar. **De vertegenwoordigers van de middenstand** vragen dat de termijn op zes maanden gebracht zou worden

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zien geen enkel bezwaar tegen het voorstel van de vertegenwoordigers van de middenstand.

Artikel 5

Geen opmerkingen

Bijlage tot het ontwerp koninklijk besluit

De vertegenwoordigers van de middenstand zijn van oordeel dat dit niet-limitatieve document als minimumbasis moet dienen. De punten hernomen in dit model moeten verplicht vermeld worden door elk reisbureau op een in de inrichting zichtbaar bord dat als vergelijkingsbasis moet dienen voor de consumenten. Teneinde de klant correct te informeren

zal een volledige lijst van de door het reisbureau toegepaste tarieven ter zijner beschikking liggen in het agentschap.

De vertegenwoordigers van de middenstand achten het onontbeerlijk dat de reisbemiddelaar op zijn tarieflijst de mogelijkheid voorziet om kosten per persoon toe te passen veeleer dan per dossier.

Ten slotte begrijpen **de vertegenwoordigers van de middenstand** niet waarom de rechtmatigheid van de door de reisbemiddelaars geëiste kosten in geval van annulering hier in opspraak komen. De annulatiekosten van de bemiddelaar zijn nu geregeld via de wet van 16 februari 1994. Artikel 16 bepaalt dat ‘indien de reiziger het contract verbreekt wegens een aan hem toe te rekenen omstandigheid, hij de schade vergoedt die de reisorganisator en reisbemiddelaar lijdt ten gevolge van de verbreking’. Dit recht op schadevergoeding wordt eveneens opgenomen in artikel 26 in de afdeling gewijd aan het contract inzake de reisbemiddeling. Als in geval van annulering door de consument een touroperator de bemiddelaar een percentage van de verbrekingsvergoeding (als bepaald in het contract tot reisorganisatie) teruggeeft, zal die bemiddelaar twee afzonderlijke dienstverleningen hebben moeten verrichten (reservatie en annulering) om uiteindelijk slechts een percentage van de aanvankelijk geïnde commissie op één van de eerste van deze dienstverleningen (de reservatie) te behouden. Voor de vertegenwoordigers van de middenstand is er dus geen discussie mogelijk over de rechtmatigheid van de annuleringskosten gevraagd door het reisbureau.

Wat het limitatief karakter van de lijst en de kosten per dossier en niet per persoon betreft, verwijzen **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties** naar wat reeds voordien werd gezegd.

Ze wensen evenwel te preciseren, dat het limitatief karakter van deze lijst nodig is voor de informatieve lijsten die in de agentschappen ter beschikking van de consument liggen, in tegenstelling tot de huidige lijst voorzien in het koninklijk besluit, die niet exhaustief is om te kunnen aansluiten bij de evolutie van de sector.

BESLUIT

De vertegenwoordigers van de middenstand verlenen een negatief advies over het ontwerp van KB betreffende de aanduiding van de tarieven van diensten van reisbemiddeling.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties menen dat dit ontwerp van KB wel degelijk positief is en een vooruitgang betekent, in die zin, dat een grotere transparantie voor de consument mogelijk wordt. Toch is met het oog op effectieve doorzichtigheid een betere definitie van het begrip “dossierkosten” noodzakelijk.